

ЄВГЕН СТАНКОВИЧ**До 70-річчя від дня народження**

Що означає сьогодні «бути Станковичем», тобто носити не просто відоме, а знамените в артистичному світі ім'я? Це банальне запитання, штамповане в численних ювілейних публікаціях, все ж спонукає до пошуку небанальної відповіді.

Сказати, що ім'я композитора Євгена Станковича сприймається багатьма як знакове — це майже нічого не сказати. Адже воно ніби вбирає в себе найцінніше, що має в своєму активі вітчизняна музична традиція: романтичну пристрасність М. Березовського і класичну шляхетність Д. Бортнянського, елегантну європейськість М. Лисенка і геніальний націоналізм М. Леонтовича, теплий ліризм Л. Ревуцького й інтелектуальну напругу Б. Лятошинського, а надто — одвічний історичний шем мелосу та сповідальний характер української духовної інтонації.

До названих ментальних складових композиторського стилю Є. Станковича найбільшою мірою, само собою зрозуміло, долучаються його власні, індивідуальні риси: потужний концепційний симфонізм мислення; особлива енергія вислову, яку можна вважати свого роду емоційним «натиском пера»; композиційна владність вродженого драматурга; натхненний, психологічно правдивий тематичний малюнок... — словом, усе, що перетворює досить стриманих і прагматичних сучасних слухачів на охоплену дивом співпереживання, емоційно монолітну аудиторію однодумців.

Звичні вияви офіційного визнання з боку держави, заслужені нагороди та почесні звання, постійна увага преси, тобто гучне, «матеріальне» наповнення імені часто вводять публіку в оману, змушуючи її повірити в міф про те, що *бути Станковичем* легко, необтяжливо, що за цим стоїть лише ефектна гра славою і талантом. Проте насправді це означає зовсім інше, а саме — виснажливу щоденну працю тіла і титанічні зусилля душі, здатність тримати планку на заданій ще в молоді роки недосяжній для інших висоті і фантастичні сили не просто нести вантаж відповідальності, а ще й рухатись завжди впевнено і рівно, без жодних творчих перекосів.

Рідкісна за своєю цільністю особистість Євгена Станковича однаково відверто розкривається як у його музиці, так і в словесних виступах. У них він постає перед нами як митець, що намагається осягнути всі глибини і суперечності життя, віддати належне його трагедійності і водночас залишити за собою право на просте і здорове сприйняття, на сковородинську філософію любові, на соковиту козацьку іронію і м'яку посмішку щасливої людини, закоханої в цей недосконалий світ...

Якби не скромність та ледь не сором'язливість, неймовірно в наш час розвинених п'яро-технологій, своїм девізом композитор міг би обрати такий: прагнути бути над-людиною у творчості і залишатися людиною в житті. Можливо, це і означає «*бути Станковичем*».

Олена КОРЧОВА

кандидат мистецтвознавства,
доцент НМАУ імені П. І. Чайковського**РОСТИСЛАВ КОЛОМІЄЦЬ****До 70-річчя від дня народження**

Член-кореспондент НАМ України, кандидат мистецтвознавства, професор КНУТКіТ імені І. К. Карпенка-Карого Ростислав Григорович Коломієць — людина неординарна, митець широкого прикладання творчих сил: режисер, педагог, історик театру, критик, перекладач, театральний діяч.

На теренах національної театральної культури режисер здійснив чимало постановок, які по праву збагатили скарбницю українського сучасного театру. Це, зокрема, «Каса маре» Й. Друце та «Майська ніч» М. Старицького та М. Лисенка (Київській українській академічній драматичній театр ім. І. Франка), «Суєта» І. К. Карпенка-Карого (Кримський академічний драматичний театр ім. М. Горького), «Жарти жартами» О. Підсухи (Тернопільський академічний театр ім. Шевченка) «Життя прекрасне» за А. Чеховим (Коломийський академічний драматичний театр ім. І. Озаркевича). Чимало вистав у режисурі Р. Коломієця відбулося й за кордоном. Одна з них — «Прометей прикутий» Есхіла — отримала Гран-прі на Міжнародному фестивалі античної драматургії в Епідавр (Греція).

У доробку Р. Коломійця — історика театру понад 300 праць. Безсумнівно, що у першу чергу, варто наголосити на 12 монографіях митця, присвячених як історичним процесам, так і сучасним реаліям національної театральної культури. Це: «Театр Сакаганського і Карпенка-Карого», «Франківці», «Портрет режисера в інтер'єрі часу», «Проголянки з командором», «Золотий ключик до країни щастя», «Від «Наталки» Котляревського до «Наталки» Скрипки» та ін. Зазначимо також, що монографія дослідника «Пристрасті за Богданом», присвячена Б. Ступці, була видана трьома мовами (українська, російська, англійська), набувши розголосу далеко за межами України.

Педагог майже з 40-річним стажем професор Р. Коломієць виховав чимало режисерів, які сьогодні очолюють провідні театральні колективи України, а також плідно працюють за кордоном. Це, зокрема, народний артист України С. Мойсєєв та народний артист України В. Неведров (Київ), заслужений артист України Д. Чиборак (Коломия), заслужений діяч мистецтв України Г. Волковецька (Львів). Важливим є те, що свій театральний педагогічний досвід митець узагальнив у навчальному посібнику з режисури «Чаклування над вимислом. Режисерська аналітика».

Вельми важливими і продуктивними у контексті розвитку українського театру стали міжнародні театральні фестивалі, започатковані саме Р. Коломійцем. Підкреслимо значимість таких фестивалів як «Подільська лялька» (Вінниця), «Тернопільські театральні вечори» (Тернопіль), «Мельпомена Таврії» (Херсон), «Коломийські представлення. Сценічні першопрочитання» (Коломия). У рамках цих заходів неодноразово проводилися «круглі столи», наукові конференції з проблем розвитку сучасного національного театру за участі провідних практиків і теоретиків як України, так і зарубіжних країн.

Вітаючи Ростислава Григоровича Коломійця — заслуженого діяча мистецтв України, лауреата премії Співки театральних діячів України у галузі театральної критики та премії «Київська пектораль», літературно-мистецької премії ім. І. П. Котляревського з ювілейною датою, зичимо йому творчої наснаги та подальших мистецьких здобутків, втілення тих численних проєктів і мрій, які завжди інспірують безмежну фантазію митця.

Наталя ВЛАДИМИРОВА

учений секретар відділення теорії та історії мистецтв НАМ України

ВАСИЛЬ ШЕЙКО

До 70-річчя від дня народження

Василь Миколайович Шейко — член-кореспондент НАМ України (2002), доктор історичних наук, професор (1991), заслужений діяч мистецтв України (1999), дійсний член Міжнародної академії інформатизації при ООН (1998), Міжнародної кадрової академії, Російської гуманітарної академії, Української академії наук; завідувач кафедри культурології (1986); ректор Харківської державної академії культури (1989); позаштатний консультант Комітету з питань освіти і науки Верховної Ради України; президент Української асоціації культурологів, провідний науковий співробітник відділу етнокультурології та культурної антропології Інституту культурології НАМ України, голова Комісії з культури та підкомісії з культурології Науково-методичної ради з питань освіти Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України, член експертної ради з культурології та мистецтвознавства Департаменту атестації науково-педагогічних кадрів МОНмолодьспорту України.

9 травня 2012 року Василю Миколайовичу Шейку виповнилося 70 років. Увесь його життєвий і професійний шлях пов'язаний із Харківською державною академією культури (ХДАК) — провідним вищим навчальним закладом України у галузі культурно-мистецької та бібліотечно-інформаційної освіти і науки, де нинішній ювіляр пройшов шлях від викладача до ректора. Особистий талант В. Шейка, помножений на вміння об'єднати навколо себе колег-однодумців, забезпечили високу результативність використання його потенційних можливостей, стратегічного мислення для підняття на якісно новий рівень розвитку ХДАК щодо підготовки високопрофесійних, конкурентоспроможних на вітчизняному і світовому ринках праці фахівців, наукових і науково-педагогічних кадрів у галузі культури і мистецтва.

Не випадково 2005 року (за ініціативою європейської спільноти) В. Шейко одним із перших ректорів Харківського центру вищих навчальних закладів підписав у м. Болонь Велику Хартію університетів, що юридично закріпило входження Харківської академії до світової освітньо-наукової спільноти. Нині академія здійснює підготовку фахівців за тринадцятьма магістерськими і бакалаврськими програмами. Тут функціонують аспірантура і докторантура за шістьма науковими напрямками та дев'ятьма спеціальностями; успішно діють дві спеціалізовані вчені ради із захисту докторських (кандидатських) дисертацій з культурології, мистецтвознавства та соціальних